

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 100. An & qualiter Matrimonium valide & licite contrahi possit per procuratorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

neque matrimonium impedire, sed bono filiorum providere, abusus conjugii impedire, inimicitias, rixas & odia vitare &c. ad hæc exhereditatio non fit iudicanda pœna, sed præmiæ negatio, dum filiis jure naturæ solum debeantur alimenta ad vitam necessaria; hæreditas autem & successio sit jure positivo inducta, ac consequenter jus positivum merito dictam successione denegare possit filiis parentum iustæ voluntati in re tam gravi contradicentibus, *cit. verò c. gemma*, solum prohibeatur pœna conventionalis appositæ recedentibus à matrimonio utcumque contracto. Ex quo inferre non liceat, prohibitam quoque pœnam nubentibus contra iustam parentum voluntatem; cum id matrimonio nullum præjudicium afferat, sed potius ejus finem promoveat, contrahentiumque bono, & Reipublicæ paci consulat. Non posse autem tali filia nubenti contra voluntatem parentum indigno negari alimenta; eò quòd hæc jure naturæ sint debita, tradunt Sanch. *L. 4. d. 26. n. 1. Molin. l. c. d. 168. in fine. Gutt. c. 76. n. 4. Castrop. n. 16. contra Molin. Justitiam, de primog. l. 2. c. 16. n. 3.*

2. Resp. ad secundum: Filia minori 25. annis nubenti absque patris consensu, & sine promissione dotis, patrem teneri adhuc dare dotem, eò quòd dos non solum ad sustentationem vitæ concedatur, sed ut onera matrimonii facilius portari valeant, *c. salubriter. de usur.* Patet autem teneatur dotare filiam, etiam si ea aliunde habeat, & pater dotem non promiserit, ut *Gl. in c. de raptoribus in fine. 36. q. 1.* Et filia nubens digno, etsi contra voluntatem patris, adhuc rectè gesserit negotium patris, agendo quod pater ipse facere tenebatur, id, inquam, ex hac ratione, ut probabile defendit Castrop. *n. 17. contra Sanch. d. 26. n. 17. Covar. 2. part. decret. c. 3. §. 8. n. 8.* Quòd si verò filia sit major 25. annis, etsi nuperit indigno, teneri patrem eam dotare, eò quòd ipsi patri tribuendum, quòd nuperit indigno; cum tam longo tempore distulerit matrimonium, astringit Castrop. *n. 18. citato Sanch. d. 26. n. 1. qui mox tamen ita limitat, ut ferè contrarium dicat, dum ait: Limitandum id censuram, ut solum concedi debeat dos necessaria ad vitæ sustentationem, tam ipsius quam viri. Nam licet culpam moralem non commiserit contrahendo cum indigno; attamen commisit culpam civilem, & policicam gravi nota parentes & familiam afficientem, ob quam causam merito potest privari alimentis, & dote, quæ promissio non est, nec jure naturæ debetur, ut Sanch. *n. 18. Covar. Molin. ll. cit.**

Quest. 100. An & qualiter matrimonium valide & licite contrahi possit per procuratorem.

1. Resp. primò: Indubitatum est matrimonium per procuratorem celebrari posse licite, ac valide tam in ratione Sacramenti, quam contractus in locis, in quibus receptum non est Tridentinum, prout definitur *c. fin. de procuratorib. in 6.* Jure siquidem naturæ celebrari potest matrimonium, sicut alius contractus; sed alius contractus per procuratorem celebrari potest. Jam verò Christus immutatà contractus naturæ evexit illud ad ratione Sacramenti.

2. Resp. secundò: Pari modo sic celebrari potest in locis, ubi receptum est Trident. patet ex præxi Ecclesiæ passim, maxime inter nobiles ac Principes in dictis locis hac ratione celebrari matrimonia Sanch. *L. 2. d. 11. n. 20. Gutt. c. 43. n. 10. Castrop. d. 2. n. 9.* dicens oppositam sententiam à pluribus DD. notari temeritatis. Sed neque deest tali

matrimonio legitima præsentia Parochi & testium, quod ipsum præcipue obstare videbatur valori talium matrimoniorum. Nam esto, Parochus & testes non sint præsentis consensui actualiter habito à principalibus contrahentibus, sunt tamen præsentis contractui matrimoniali, quippe qui celebratur per procuratorem, quod sufficit; siquidem Tridentinum non dixit, Parochum & testes debere esse præsentis consensui contrahentium, sed contractui matrimonii, quin & consensui alteri parti manifesto per procuratorem interfuit. Et esto præsentia Parochi & testium, qui interfuit, dum consensus præstatur per procuratorem, non sit formaliter, & specificè præsentia Parochi, & testium, quæ interfuit consensui præstato per ipsos contrahentes, sed solum æquivalenter, adhuc non obstat; siquidem, quod, dum præsentia certa requiritur pro forma, impleri non potest per æquivalens, id verum est, ubi id ipsum non obstat juri communi, qualiter in præsentia obstat juri communi (dum illud matrimonia celebrata per procuratorem approbavit) quod Parochus & testes debent assistere formaliter ipsi consensui contrahentium. Item ubi verbis expressis in jure requiritur talis præsentia formalis pro forma, quod non fit in præsentia. Dum autem *L. obligari. ff. de auctor. & consensu. tutor.* requiratur, ut tutor præsentis sit contractibus minorum, non sufficit, illum adesse per procuratorem. Item, quod dum Canonico- rum præsentia requiritur in alienatione rerum Ecclesiæ non sufficiat, ut plures docent, illos per epistolam consentire, id speciale, & exinde est, quia eligitur industria tutoris, & Canonico- rum, ut rebus Ecclesiæ & pupilli, aut minoris melius provideatur. Neque refert, quòd Parochus & testes de valore matrimonii testari non possint, dum nesciunt, an interim principalis mandatum revocaverit, aut etiam procurator illud finxerit. Nam necessarium non est, testari illos de valore matrimonii, sed solum de contractu, ad quod ad summum requiritur, ut illis constet procuratorem habere mandatum ad contrahendum (tamen & id opus non esse, probet Gutt. *c. 44. n. 100.*) non verò necesse est, ut illis constet mandatum revocatum non esse; cum quamdiu de revocatione non constat, præsumere debeant, illud durare, sicut etiam præsumere debent, contrahentes contrahere verè, & absque impedimento. Denique nihil refert, quod ex tali celebrato matrimonio per accidens multa sæpe oriantur inconvenientia, ob quæ aut similia matrimonium clandestinum prohibetur. Nam dato ob istiusmodi Ecclesiam potuisse irritare matrimonia celebrata per procuratorem, sicut de facto irritavit clandestina, id jam non fecit, & quis quæso contractus humanus est sine incommoditatibus.

3. Resp. tertio: Non est necesse, etiam in locis, ubi Tridentinum receptum, ut procurator constitutur coram Parocho & testibus; sed sufficit, ut ei mandatum concessum clandestinè, modò tamen concessum ita, ut probari possit & Ecclesiæ constare tale mandatum datum. Si enim hæc præsentia necessaria in constituendo procuratore, id utique Trident. expressisset. Ita enim communi Sanch. *L. 2. d. 11. n. 23. Gutt. c. 43. n. 13. Castrop. cit. p. 9. n. 5.* Et ratio est; quia hac ratione optime adhuc testes testari possunt de contracto matrimonio, etsi testari nequeant de valore mandati; dum Concilium non requirit, ut testentur de valore matrimonii, sed solum de matrimonii exteriori contractu, quo testimonio simul testantur de consensu contrahentium, non in se, sed in procuratore, uti contingit in matrimo-

nio

nio contracto medio interprete. Frustra autem, ut pater, dicitur, mandatum clandestinum esse medium ad matrimonium clandestinum, adeoque hoc prohibito, prohibitum & illud, quippe prohibito sine, prohiberetur & medium ad illum. Nam prohibito sine prohibentur solum illa, quæ eum necessario inferunt. Jam verò mandatum clandestinum non infert matrimonium clandestinum; cum non detur ad matrimonium clandestinè, sed publicè celebrandum. Quæ præterea opponi possent, vide diluta apud Castrop. n. 10.

4. Resp. quartò: Requiritur, ut mandatum hoc sit speciale, eò quòd, cum matrimonium sit res gravissima, ex qua totus status vitæ dependet, oportet, ut specialiter committatur contrahendum. Item debet esse citra personam determinatam, aliàs non erit signum mutui amoris, uti hæc habentur *c. fin. de procurat. in 6.* Castrop. *l. c. n. 1.* Sanch. *l. c. n. 1.* & *seq. Covar. p. 2. de sponsal. c. 4. à n. 8.* Pont. *L. 2. de matr. c. 15. à n. 2.*

5. Resp. quintò: Opus non est, ut mandatum illud concedatur in scripto, sed potest dari ore tenus, sicut de quocunque procuratore dicitur juxta *Gl. in l. maritus. v. prescripserit. c. de procur. & ita tenent Sanch. L. 2. d. 11. n. 14.* Gutt. *c. 43. n. 16.* Castrop. *cit. p. 9. n. 7.* ubi etiam hi AA. quod necessaria non sit in procuratoribus sexuum diversitas, sed fungi possint hoc officio tam duæ feminae, quam duo viri, quia non suo, sed alieno nomine contrahunt.

6. Resp. sextò: Debet procurator hoc mandatum exequi, nec alium sibi substituere potest, nisi id expressè habeatur in mandato; cum electa sit industria personæ: AA. iidem *ll. cit.* Porro attendere debet procurator, ne in executione excedat limites mandati; siquidem in eo, in quo excedit non agit ut procurator, sed ut privatus; adeoque deficiat consensus contrahentis, & sic nihil agitur. Castrop. *n. 3.* Sanch. *n. 17.* Pont. *nu. 6.* qui tamen dicunt id intelligendum, dum excessus est in conditione, & forma substantiali, non verò, dum est in conditione & forma tantum accidentali, ita ut tunc contractus non vitietur. Sic v. g. dum mandatum habet, ut contrahatur matrimonium servatâ formâ Trident. non exinde vitietur contractus, si denunciations omittantur, eò quòd hæc postulata credi possint eo solummodo & formâ, quo de jure communi requiruntur.

7. Resp. septimò, Si consensus principalis revocatus est tempore, quo procurator contrahit, etsi revocatio ei ignota, matrimonium est nullum, quia deficit consensus contrahentis, quem Ecclesia vel Respublica supplere non potest, sicut potest in aliis contractibus politicis, qui validè fiunt etiam per procuratorem revocatum, dum revocatio nec pariti, nec procuratori nota est. *L. si mandatum. ff. mandati.* Proceditque id ipsum, etiam si jurasses,

te nunquam revocaturum mandatum. Castrop. *cit. p. 9. n. 2.* sed & sufficit revocatio tacita, v. g. si post datum mandatum contrahendi cum Titia celebres sponsalia, vel des mandatum contrahendi cum Cajjo. Castrop. *l. c.* citatis Covar. *p. 2. de sponsal. c. 4. n. 11.* Sanch. *l. c. d. 11. n. 20.* Gutt. *cit. c. 43. n. 28.* &c. De cætero, si tempore, quo procurator contrahit, consentias; tamen si medio tempore post datum mandatum dissentias, matrimonium erit validum; quia mandatum firmum cum consensu persistit, Sanch. *n. 11.* Castrop. *l. c.* Gutt. *n. 15.* sic quoque si tempore, quo mandatum dedisti, fide consentisti, & dein tempore, quo contraxit procurator verè consentis valere matrimonium, tenent Sanch. *n. 13.* Gutt. *l. c.* Henric. *L. 11. de matr. c. 2. n. 2.* Negat è contra Castrop. *cit. n. 2.* cum Cönninck. *d. 24. du. 9. n. 72.* eò quòd constitutio procuratoris primæ: quæ fuerit nulla ob simulationem tuam, non possit solo consensu interno revalidari, sed opus sit novo legitimo expresso consensu constitui. Illud certum est, non requiri, ut tempore, quo procurator contrahit, actu consentias, sed sufficere, ut tunc non dissentias; quia in vîprioris consensus tui non revocati, quo procuratorem constituisti, fit matrimonium, tamen si dormias, vel ad alia negotia sis distractus, Castrop. Sanch. Cönn. *ll. cit.* qui & inde contra Pont. *l. 2. c. 15. n. 14.* inferunt, valere adhuc matrimonium, etsi eo tempore, quo contrahit procurator, incidaris in maniam; eò quòd licet tu eo tempore contrahere nequeas; uti nec contrahere potes, si eo tempore dormias, possis tamen tunc contrahere per alium; quia non contrahis in virtute consensus tunc expressi, sed in virtute consensus habiti tempore, quo procuratorem constituisti.

Quæst. 101. An pari modo validè, etiam in locis, in quibus receptum est Tridentinum, contrahi possit matrimonium per epistolam.

Resp. affirmativè. Sanch. *d. 12. n. 3.* Molin. *de just. l. 3. d. 254.* Gutt. *c. 45. n. 4.* Castrop. *cit. p. 9. n. 11.* cum communi. Potest enim sic fieri traditio & acceptatio (uti fiebat jure antiquo. *L. mulierem. ff. de ritu nupt.* quod per Trident. mutatum non est) etiam coram eodem Parocho, & testibus iisdem, quod necessarium est, ut testari possint de matrimonio; dum nimirum scribis Titia, te tradere te ei in maritum, eamque in uxorem accipere, ipsaque legens literas tuas coram Parocho. & testibus assimet, te quoque se tradere in uxorem, & traditionem à te sibi factam acceptare. Putant tamen Castrop. & Cönninck. necesse esse, ut Parochus & testes agnoscant tuas literas, & sic sciant, cujus traditionem mulier acceptet.

C A P U T VIII.

De impedimentis matrimonii in genere, & in specie de impedimentis impediens tantum.

Quæst. 102. Impedimenta matrimonii quotuplicia, & penes quem sit potestas ea constituendi.

1. **R**esp. ad primum: Sunt duplicia, aliqua impediens tantum, quæ impediunt, quò minus matrimonium licitè, non vero, quò minus validè contrahi possit.

Alia dirimentia sic dicta, non quòd matrimonium validè contractum dirimant, sed quòd impediunt, ut matrimonium nequidem valide contrahi possit.

2. Resp. ad secundum: quantum est ex natura rei, & seclusis constitutionibus ecclesiasticis, omnis Magistratus (adeoque & civilis) qui absolutam habet potestatem ferendi leges, potest impedimenta matrimonii tam dirimentia, quam impedi-

pedi-